

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

การพัฒนาหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย ผู้รายงานได้ดำเนินการออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ 2 การเปรียบเทียบพัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจ ก่อน- หลังจากการใช้นิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูลในการพัฒนาหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ตำแหน่งเป็นผู้ชำนาญการด้านการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย จำนวน 3 ท่าน ดังนี้

1. อาจารย์จุฑาทิพย์ โอบอ้อม อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

2. นางลัดดา สายเมือง ครู คศ 1. สาขาการศึกษาปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านใหม่ธงชัย สังกัดสำนักปลัดเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

3. นางสาวบุสดี รุ่งเกษตร ครู ครู คศ 1. สาขาการศึกษาปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโชคชัยพัฒนา สังกัดสำนักปลัดเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ หนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัยจำนวน 3 เล่ม

ตัวแปรตาม ได้แก่ ประสิทธิภาพ ของหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย ที่ได้จากการคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความสอดคล้ององค์ประกอบหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขั้นตอนในการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของหนังสือหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย ผู้รายงานได้วิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาการพัฒนาการของเด็กปฐมวัยด้านอารมณ์ – จิตใจ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย โดยดำเนินการดังนี้

1. กำหนดแหล่งข้อมูลงานวิจัยเกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ด้านอารมณ์ – จิตใจ และหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัยเพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดจากการพัฒนาด้านอารมณ์ – จิตใจสำหรับเด็กปฐมวัย จากหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ได้ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาความพร้อมทั้ง 4 ด้าน คือพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ – จิตใจ สังคม และสติปัญญา ผ่านกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยโดยถือว่าการเล่นเป็นงานของเด็ก เด็กเรียนรู้จากการเรียนปนเล่นตามความสามารถ ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จากการสังเกต พบปัญหาพฤติกรรมการรับประทานนมของเด็กนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโชคชัยพัฒนาจำนวน 5 คนจากจำนวนเด็กทั้งหมด 15 คนจะไม่รับประทานนมเลยในช่วงบ่ายของทุกวันเมื่อครูจัดถาดนมให้เด็กนักเรียนแล้ว ครูสังเกตเห็นว่านักเรียนบางคนจะไม่ยอมดื่มนมจากหลอด บางคนกีดหลอดเล่น บางคนนั่งเฉยๆทำให้เกิดผลตามมา คือ ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของเด็กเนื่องจากไม่ได้รับสารอาหารที่ครบถ้วนและเพียงพอต่อความต้องการ ซึ่งปัญหาดังกล่าว ทำให้การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ไม่เป็นไปตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ไว้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ว่าด้วย พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ 3 มีความสุขและแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย ตัวบ่งชี้ที่ 2 แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัยและการที่เด็กแสดงอารมณ์และความรู้สึกต่อต้านไม่ชอบทานอาหาร ไม่ยอมทานอาหารที่มีประโยชน์เข้าสู่ร่างกาย ย้อนนำไปสู่ปัญหาด้านสุขภาพว่าด้วยพัฒนาการด้านร่างกาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ 1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขภาพดี ตัวบ่งชี้ที่ 1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและ

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีร่างกายแข็งแรงนำมาใช้ในการสร้างเนื้อหา หนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมที่ดีของเด็กปฐมวัย

2. ดำเนินการสังเคราะห์ข้อค้นพบของงานวิจัย โดย

ขั้นที่ 1 ทำการศึกษาข้อค้นพบจากงานวิจัยเกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาการพัฒนารองของเด็กปฐมวัยด้านด้านอารมณ์ – จิตใจ และศึกษานิทานส่งเสริมพฤติกรรมที่ดีของเด็กปฐมวัย เพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดจากกระบวนการเรียนการสอนเพื่อสร้างพัฒนารองด้านอารมณ์ – จิตใจ

ขั้นที่ 2 ทำการอ่านข้อค้นพบของงานวิจัยให้เข้าใจ แล้วทำการเรียบเรียงสาระสำคัญของข้อค้นพบด้วยกัน

ขั้นที่ 3 นำเสนอผลการวิจัยซึ่งเป็นผลจากการสังเคราะห์ข้อค้นพบ เพื่อนำไปพัฒนาเป็นหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมที่ดีของเด็กปฐมวัยจำนวน 3 เล่ม ดังต่อไปนี้

เล่มที่ 1 เรื่อง เจ้าต่างกับการดีมนม

เล่มที่ 2 เรื่อง หนูฟ้าคนเก่ง

เล่มที่ 3 เรื่อง ดีมนมกันเถอะ

3. นำหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมที่ดีของเด็กปฐมวัยจำนวน 3 เล่ม ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อหาความสอดคล้องขององค์ประกอบของหนังสือหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมที่ดีของเด็กปฐมวัย โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC)

4. ปรับปรุงหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมที่ดีของเด็กปฐมวัย ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

5. นำหนังสือหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมที่ดีของเด็กปฐมวัย ไปใช้กับเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโชคชัยพัฒนา สังกัดสำนักปลัดเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จำนวน 15 คน ที่เรียนระดับปฐมวัย ปีที่ 1 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ในขั้นตอนการพัฒนาหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมที่ดีของเด็กปฐมวัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

1. หนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมที่ดีของเด็กปฐมวัย จำนวน 3 เล่ม

2. แบบแสดงความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อนวัตกรรมหนังสือนิทานเรื่องดีมนมกันเถอะ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นการพัฒนานักสื่อนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย ผู้รายงานได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นต่อไปนี้

1. นำแบบสอบถามความคิดเห็นด้านความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย ที่ผู้เชี่ยวชาญตอบ มาตรวจสอบความสมบูรณ์
2. นำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้
(พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2531, หน้า 124)

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญหาความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency = IOC)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็น
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

นำคำตอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมาให้คะแนนดังนี้

+1 คะแนน เมื่อผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นโดยเหมาะสมว่า องค์ประกอบของหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย มีความสอดคล้องกัน

0 คะแนน เมื่อผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นโดยไม่แน่ใจว่า องค์ประกอบของหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย มีความสอดคล้องกัน

-1 คะแนน เมื่อผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นโดยไม่เหมาะสมว่า องค์ประกอบของหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย ไม่มีความสอดคล้องกัน

3. นำผลจากการให้คะแนนมาทำการวิเคราะห์ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย โดยใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของ โรวินELLI (Rovinelli) และ แฮมเบิลตัน (R.K.Hambleton) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2531, หน้า 124)

4. นำค่าดัชนีความสอดคล้องที่คำนวณได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ซึ่งมีเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2531 หน้า 124)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50	องค์ประกอบของหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมเด็กปฐมวัย มีความสอดคล้องกันอย่างแท้จริง
น้อยกว่า 0.50	องค์ประกอบของหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมเด็กปฐมวัย ไม่มีความสอดคล้องกัน

ขั้นตอนที่ 2 การเปรียบเทียบพัฒนาการด้านด้านอารมณ์ – จิตใจ ก่อน-หลังจากการใช้หนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

การสอนโดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัยในครั้งนี้ ได้จากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) โดยเลือกเด็กปฐมวัยปีที่ 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโชคชัยพัฒนา สังกัดสำนักปลัดเทศบาลตำบลองลานพัฒนา จำนวน 15 คน ที่เรียนระดับปฐมวัยในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ทั้งนี้ มีเด็กปฐมวัยปีที่ 1 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโชคชัยพัฒนา 1 ห้องเรียน

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1. การจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้หนังสือนิทาน จำนวน 3 เล่ม

ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ประสิทธิภาพหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย
2. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการดื่มนมก่อน-หลัง จากการใช้หนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนม

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตด้านเนื้อหาในการใช้หนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย คือ ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจหลังการใช้หนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย

แบบแผนการวิจัย

แบบแผนการวิจัยที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ ใช้กลุ่มเดียวทดสอบก่อน - หลัง (One – Group Pretest- Posttest Design) ซึ่งมีลักษณะดังนี้ (รัตนะ บัวสนธิ, 2551, หน้า 65) แสดงดังนี้

$$Gr_1 = O_1 \quad T \quad O_2$$

เมื่อ Gr_1 แทน กลุ่มหนึ่ง

O_1 แทน การทดสอบก่อนเรียน

T แทน การใช้หนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย

O_2 แทน การวัดผลการพัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจของเด็กปฐมวัยหลัง

ได้รับการใช้หนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย

การดำเนินการทดลอง

1. แบบทดสอบวัดความรู้
2. แบบสังเกตพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย
3. วัดผลการพัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ ของเด็กปฐมวัย ปีที่ 1 จำนวน 15 คน ก่อนทำการทดลอง โดยใช้แบบสังเกตจิตพิสัยผลการใช้หนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัยเรื่องละ 1 ครั้ง รวมทั้งหมด 3 เรื่อง
4. ผู้รายงานได้ทำการใช้หนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย ด้วยตัวผู้รายงานเอง ช่วงเวลาที่ใช้นิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย อยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560
5. ผู้รายงานดำเนินการจัดประสบการณ์และประเมินผลพัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ ที่เกิดขึ้นกับเด็กปฐมวัย หลังจากได้รับการจัดประสบการณ์จากหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย แต่ละเล่ม ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแผนการจัดประสบการณ์
6. เมื่อสิ้นสุดการทดลองกับเด็กปฐมวัย ผู้รายงานได้วัดผลการพัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ ของเด็กปฐมวัยด้วยแบบสังเกตจิตพิสัยพัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ ชุดเดียวกันกับแบบสังเกตจิตพิสัยพัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ ก่อนการใช้หนังสือ

เครื่องมือที่ใช้ในประเมินผลการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลการทดลองได้แก่

1. หนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย จำนวน 3 เล่ม
2. แผนการจัดประสบการณ์การใช้หนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย ที่ผู้รายงานพัฒนาขึ้น จำนวน 60 แผนการจัดประสบการณ์
3. แบบทดสอบวัดความรู้
4. แบบสังเกตพฤติกรรมหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย
5. แบบสังเกตประเมินผลพัฒนาการอารมณ์-จิตใจ สำหรับเด็กปฐมวัยในภาพรวม มีคะแนนเท่ากับ 2 คะแนน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการทดลองใช้หนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย ผู้รายงานได้ดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้

1. นำคำตอบจากแบบทดสอบวัดความรู้ผลการพัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ ของเด็กปฐมวัย มาตรวจให้คะแนน โดยให้คะแนน 1 คะแนนสำหรับข้อที่ตอบถูก และให้ 0 คะแนน สำหรับข้อที่ตอบผิด หรือตอบมากกว่า 1 ข้อ หรือไม่ตอบ
2. นำคะแนนของเด็กปฐมวัยทั้งหมดมาหาค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. เปรียบเทียบแบบทดสอบวัดความรู้พฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัยด้วยการทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยที่ได้จากการทดสอบก่อนและหลัง การทดลองโดยใช้สูตร t-test Dependent
4. เปรียบเทียบผลการพัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ ของเด็กปฐมวัยของกลุ่มทดลองระหว่างก่อนและหลังการใช้หนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของผลการพัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ ของเด็กปฐมวัย

1. ค่าเฉลี่ย (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ, 2538, หน้า 73-79)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2. ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ $S.D.$ แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของคะแนน
 $(\sum X)^2$ แทน กำลังสองของผลรวมของคะแนน
 n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3. การหาดัชนีประสิทธิผลของหนังสือนิทานส่งเสริมพฤติกรรมการดื่มนมของเด็กปฐมวัย

$$E.I. = \frac{\sum X_{posttest} - \sum X_{pretest}}{(N)(A) - \sum X_{pretest}} \times 100$$

เมื่อ $E.I.$ = ดัชนีประสิทธิผล
 $\sum_{posttests}$ = ผลรวมของคะแนนก่อนการทดลองใช้นวัตกรรม
 $\sum_{pretests}$ = ผลรวมของคะแนนหลังการทดลองใช้นวัตกรรม
 N = จำนวนนักเรียน
 A = คะแนนเต็มของแบบทดสอบ

4. t-test แบบ Dependent (ถ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538, หน้า 104)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{(N-1)}}$$

เมื่อ D คือ ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
N คือ จำนวนคู่